

**Výběrová řízení: výzva nebo hrozba?
aneb
České dráhy v osidlech nabídkových řízení**

Jan Hrabáček, Tomáš Pospíšil

GŘ ČD

5.11.2015, Telč

■ Výkony a kompenzace - „balík“ ČD

■ Co je předmětem potenciálních nabídkových řízení

- **Kompenzace ca 13 mld. Kč!**
 - Ca 4 mld. v dálkové dopravě
 - Ca 9 mld. v regionální dopravě
- **Dopravní výkon ca 115 mil vlkm**
 - ca 80 mil. Vlkm v regionální dopravě
 - ca 35 mil. Vlkm v dálkové dopravě
- **Smluvní rámec**
 - Smlouvy ČD dle přímého zadání do 2019-2021
 - Část výkonů již v minulosti vysoutěžena
 - JIHOŽ, Liberecký kraj,
 - Část výkonů s vozidly z ROP
 - Všechny kraje

■ Přímé zadání vs. nabídkové řízení

■ Přímé zadání

- Omezení výše „přiměřeného zisku“
- Větší prostor pro vyjednávání pro dopravce
- Větší možnost reakce na změny v budoucnosti
- Závisí na právním rámci

■ Výběrové řízení

- Výhodné pro zadavatele
- Nutná přesné definování předmětu zakázky
- Předdefinování vede k rigiditě
- Nedodefinování vede k budoucím sporům (vozidla, služby...) a obtížné porovnatelnosti nabídek (např. R16)
- Zásadní je právní rámec a možnosti stupňů volnosti v zadání
- Riziko omezené možnosti reagovat na změny

■ Přímé zadání vs. nabídkové řízení

- Nabídkové řízení
 - cílem uchazeče je uspět, minimální striktní naplnění požadavků zadavatele
 - vše nad rámec jen, pokud je ohodnoceno nebo je návratné (zejména u netto smlouvy z hlediska dopravce)
- Aktuální platné smlouvy umožňují zvyšování kvality v průběhu její platnosti
 - reakce na trh (vstup konkurence), riziko dopravce, i vyšší případná úhrada je pouze po dobu smlouvy,
 - ale náklady běží nad rámec platnosti smlouvy (nepromítají se plně)
 - Regiopanter pro JMK, Interpanter R19, railjet, projekt Praha - Hamburg)
- Otázka převzetí vozidel

■ Parametry výběrového řízení

- Doba vypsání výběrového řízení před zahájení realizace
- Doba plnění zakázky
- Rozdělení rizik dopravce a objednatel (včetně zohlednění vývoje okolního dopravního trhu – silnice, železnice, open access)
- Velikost zakázky a důvody dosavadní marginalizace zakázek (očekávané velikosti balíčků v ČR jsou příliš malé – úspora z rozsahu)
- Definování požadavků na služby a vozidla
- Řešení vazeb v mezinárodní dopravě
- Další hráč na poli – SŽDC (parametry sítě – rychlost, ETCS, elektrizace)
- Míra volnosti aktivit dopravce, míra dlouhodobé zainteresovanosti dopravce
- Obecně strategie státu a EU v oblasti rozvoje dopravního trhu v železniční dopravě (liberalizace, konkurence, infrastruktura, normy atd.)

■ Vozidla a služby

- Vozidla a služby
 - parametry, unifikace, zázemí
 - stáří, nový ojetý,
 - Předefinovanost vs. nedodefinovanost
- Rizika nákladů a tržeb při rigidních požadavcích
 - 1. třída, počet kol, kočárků apod.
- Způsob pořízení, doba dodání
- Adekvátnost požadavků z hlediska potřeb trhu
- Zajištění prodeje jízdenek
- Ekonomická efektivita poskytovaných resp. požadovaných služeb

■ Požadavky na vozidla – MDČR (výběr)

požadavek	vlaky Expresního segmentu	vlaky R páteřních linek (převážně elektrická trakce)	vlaky R ostatních linek (převážně motorová trakce)
čísla linek	Ex 1,2,3,4	R 5,6,7,8,9,10,11,12,13,18,19,20,23	R 14,15,21,22,24,26,27
schválení na předmětných dráhách	ano	ano	ano
maximální nedostatek převýšení (mm)	130 (150)	130 (150)	130
maximální rychlost vozidla alespoň (km/h)	200	160	140
elektrická trakce	ano	podle nasazení	podle nasazení
evropský zabezpečovač ETCS	ano	ano	ano
změna směru jízdy (min) (14)	5	4	4
dynamické vlastnosti (kW/t) (1)	10	10	8
jednotný vzhled vozidel na lince	ano	ano	ano
logo MD na obou stranách vozidla	ano	ano	ano
směrové tabule na stranách vozidla	ano	ano	ano
% první třída alespoň (15)	16% do hodnoty 54 míst, dále konst.	12% do hodnoty 54 míst, dále konst.	8
prostorové oddělení 1. a 2. tř. a nástupního prostoru	ano, dveřmi	ano, dveřmi	ano, dveřmi
prostorové oddělení 2. tř. a nástupního prostoru (2)	ano, dveřmi	ano	ano
modul kapacita osob (3)	300, 200	300, 200	180, 120
stojící cestující	nepřipouštějí se (4)	30', 10%	30', 10%
povinná rezervace	nesmí být požadována (5)	nesmí být požadována	nesmí být požadována
možnost rezervace vč. označení míst	ano	ano	ano
invalidní vozík	dle TSI	dle TSI	dle TSI
dětský kočárek	1 na 50 míst, od 300 dále 1 na 100 míst	1 na 50 míst, od 300 dále 1 na 100 míst	1 na 50 míst, od 300 dále 1 na 100 míst
jízdní kolo (6)	jedno na 50 míst	2 na 50 míst, od 200 dále 1 na 50 míst	2 na 50 míst, od 200 dále 1 na 50 míst
nízkopodlažnost (550-650 mm nad TK) (13)	nepovinná (platí pozn. 13)	1 dveře z obou stran vlaku	20% podlahové plochy ve 2. třídě
vnitřní bezbariérovost	ano	nepovinná (doporučena v části soupravy či v jednom patře s ohledem na poskytování služeb)	nepovinná
centrální zavírání dveří	ano	ano	ano
klimatizace	ano	ano	ano
počet sedadel na šířku skříně 2. tř.	max. 4	max. 4	max. 4
počet sedadel na šířku skříně 1. tř.	max. 3	max. 3	max. 3
nekuřácký prostor včetně WC	ano	ano	ano
sklopná sedadla (7)	nezapočítávají se do kapacity vlaku	max. 10% ve 2. třídě	max. 10% ve 2. třídě
vysoká celoplošná opěrka zad (8)	ano	ano	ano
opěrky hlavy (8)	ano	ano	ano
opěrky rukou v 1. třídě (8)	ano	ano	ano
opěrky rukou v 2. třídě (8,9)	ano	ano	ano
polohovatelná sedadla	alespoň v 1. třídě	alespoň v 1. třídě	alespoň v 1. třídě
stolek u sedadel (8,10)	ano	ano	ano

■ Další právní a věcné problémy nabídkových řízení

- Neexistující staniční poplatek vs. náklady na veřejně přístupné prostory
- Ztráta síťovosti – uznávání jízdenek dopravců v PSO (ZVS)

■ Dálková doprava – objednatel si je některých úskalí vědom

- Schválení materiálu **Harmonogram otevírání trhu** Vládou ČR dne 15. 9. 2014, Usnesením č.758
- **První část sítě, která se má soutěžit („Balíček 1“)**
 - Linky **R5, R14, R16, R 20, R27**
- **Dále existuje druhá část sítě**, kterou Česká republika i v dalším období předpokládá přímo objednávat u dopravce ČD („Balíček 2“):
 - linky s mezinárodním přesahem **Ex1-Ex4, R6 a R7**
 - linky, u kterých se dlouhodobě soutěž nepředpokládala ani v předchozích materiálech (**R13, R22-23**) a lze je označit v dalším období jako stabilní s přímým zadáním.
- **Konečně existuje třetí oblast** vnitrostátních linek, kde o způsobu zadání bude rozhodnuto v návaznosti na výsledky nabídkových řízení („Balíček 3“):
 - linky **R8-R12, R18, R19, R21, R24 a R26.**

■ Časový plán otevírání trhu – „Balíček 1“

Zahájení nabídkového řízení	Notifikace	Předpokládaný termín pro podání nabídek	Zahájení plnění	Linky zahrnuté v provozním souboru
podzim 2014	proběhla	jaro 2015	2016/2017	R 16: Plzeň – Most <i>(soutěžená v roce 2006, opce do JŘ 2014, následně přímé zadání)</i>
jaro 2015	proběhla pro JŘ 2016/2017, nutná úprava	podzim 2015	2018/2019	R 14: Liberec – Pardubice <i>(soutěžená v roce 2006, opce do JŘ 2014, následně přímé zadání)</i> R 15: Liberec – Ústí nad Labem
léto 2015	proběhla pro JŘ 2016/2017, nutná úprava	zima 2016	2018/2019	R 5: Praha – Ústí nad Labem – Karlovy Vary – Cheb R 20: Praha – Roudnice nad Labem – Ústí nad Labem – Děčín
podzim 2015	potřeba notifikace	jaro 2016	2019/2020	R 27: Ostrava – Opava – Krnov – Olomouc

■ Čerstvé zkušenosti ČD s výběrovými řízeními:

- **Provozní soubor Šumava**
- **Linka R16 Plzeň - Most**
- Nabídky konkurenčních dopravců výrazně nižší než incumbenta (ČD), dumping??
- Ani jedna soutěž neuzavřena,
- cenově nejvýhodnější nabídka:
 - GWT Regio (Šumava i R16).
- **Správní řízení ÚOHS:**
 - předběžné opatření
 - R16 - zrušení nabídkového řízení, předpoklad dopadu na další NŘ

■ Výzvy

- Zvýšení produktivity a efektivity ČD
 - Struktura a výše nákladů
 - Mzdy a zaměstnanecké benefity
 - Disponibilita vozidel
- Zlepšení projektové řízení u ČD
 - Zohlednění komplexnosti problému
 - Interní komunikace
- Míra zapojení ČD do jednotlivých výběrových řízení
 - Efektivita a strategické cíle
 - Koncentrace na obchodně a ekonomicky zajímavé výkony dle podmínek VŘ

■ Hrozby

- Ztráta trhu – 13 mld. Kč
- Ztráta úspor z rozsahu
- Ztráta síťovosti
- Rizika pro návratnost investic do vozidel stávající smlouvy
- Dopady na bilaterální uspořádání mezinárodní dopravy v oblasti spolupráce se zahraničními dopravci
- Ztráta zaměstnanosti

Děkujeme Vám za pozornost

České dráhy, a.s.
Generální ředitelství
Nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

Tomáš Pospíšil
GŘ ČD O6
Tel.: 725 843 416
E-mail: PospisilT@gr.cd.cz

Jan Hrabáček
GŘ ČD KOD
Tel.: 725 790 030
E-mail: Hrabacek@gr.cd.cz

